

Naturstyrelsen
Førstballevej 2
7183 Randbøl

Sendt til nst@nst.dk

Den 28. september 2021

Friluftsrådets bemærkninger til potentielle områder for naturnationalparker

Friluftsrådet bakker op om etablering af yderligere naturnationalparker, hvor der tages hensyn til både naturbeskyttelse og friluftsliv. For Friluftsrådet er det afgørende vigtigt, at offentlighedens adgang til områderne sikres og opretholdes, og at der skabes gode rammer for et fortsat alsidigt friluftsliv.

Friluftsrådet forholder sig ikke på nuværende tidspunkt til de 23 konkrete forslag til potentielle områder for nye naturnationalparker. Friluftsrådet vil i stedet pege på en række hensyn, der bør tages i den videre proces frem mod udpegningen af de kommende op til 10 naturnationalparker.

Lokal opbakning er afgørende for, at etableringen af yderligere op til ti naturnationalparker bliver en succes. Medindflydelse til de organiserede og uorganiserede friluftsansatte både ved valg af placering, indretning og efterfølgende drift bliver afgørende for positivt lokalt engagement. Processerne til afklaring af placering af de sidste 10 naturnationalparker bør inkludere en robust borgeinddragelse. Dette for at få klarlagt, hvorledes naturnationalparkerne vil påvirke det lokale friluftsliv, finde fælles løsninger, hvor det bestående udfordres og bidrage til fælles ejerskab mellem Naturstyrelsens lokale enheder, kommunerne og berørte borger. Det bør afklares, hvorvidt de enkelte konkrete forslag nyder bred tilslutning i lokalsamfundet, og det bør indgå som parameter i valg af placering. Friluftsrådet bakker derfor op om, at der inden politisk beslutning om placeringen af de nye naturnationalparker afholdes lokale arrangementer i hvert enkelt af de potentielle områder ligesom der bør indledes dialog med de berørte kommuner og friluftsansationer. For forslag til naturnationalparker, der af bruttolisten er markeret som områder med høj rekreativ udnyttelse, bør der lægges særlig vægt på borgeinddragelsen ligesom den endelige kvalificering ved valg bør tage et udstrakt hensyn til friluftslivets interesser.

Naturnationalparkerne bør som udgangspunkt danne ramme om flere naturoplevelser og et styrket og varieret friluftsliv til gavn for befolkningens naturforståelse, livskvalitet og sundhed. Det forudsætter en stærk formidlingsindsats om den naturmæssige baggrund for etablering af naturnationalparkerne og den forventede udvikling af naturen i områderne. Dertil kommer formidling af mulighederne for spændende friluftsliv- og naturoplevelser, erfaringer med friluftsliv blandt græssende dyr og hensigtsmæssig og hensynsfuld adfærd i naturnationalparkerne. Derudover er der behov for at investere i gode friluftsfaciliteter i naturnationalparkerne samtidig med at der også kan være behov for yderligere investeringer i kompenserende tiltag for friluftsliv uden for naturnationalparkerne.

Friluftsrådet opfordrer til, at de kommende naturnationalparker samlet repræsenterer forskellige løsninger med og uden udsætning af dyr og anvendelse af hegn, anvendelse af forskellige hegnsløsninger, hvor der opsættes hegn, og en variation i sammensætningen af græssende dyr. Derudover bør de kommende naturnationalparker også kunne omfatte andre statslige arealer end Naturstyrelsens arealer, f.eks. Forsvarsministeriets arealer, kommunale arealer samt private arealer, hvor det

eksisterende friluftsliv typisk er mere begrænset end på de statslige arealer. Det udvider samlet set mulighederne for at finde arealer, hvor natur og friluftsmæssige interesser bedst forenes, herunder arealer, hvor en ændret naturforvaltning kan bidrage til øget friluftsliv i områderne.

Muligheden for inddragelse af flere statslige arealer, kommunale og private arealer bør indgå i beslutningsgrundlaget for valg af nye naturnationalparker, blandt andet ved, at det afspejles i bruttolisten over potentielle områder for nye naturnationalparker og indgår i kriterier for valg af placering af de kommende naturnationalparker.

Der bør samtidig tilstræbes en geografisk fordeling af naturnationalparker på tværs af landet. Det vil give danskere i alle egne af landet bedst mulighed for at opleve naturnationalparkerne og samtidig bidrage til, at eventuelle begrænsninger for friluftslivet som følge af nye naturnationalparker ikke koncentrerer sig i bestemte områder af landet.

Friluftsrådet opfordrer endvidere til, at det overvejes at etablere nogle af de nye naturnationalparker som marine naturnationalparker på havet.

Friluftsrådet lægger desuden vægt på, at der sikres kompenserende tiltag i geografisk nærhed til naturnationalparkerne i de tilfælde, hvor etablering af naturnationalparker begrænser friluftsskaktiviteter, så de berørte friluftsskaktiviteter kan fortsætte uden for naturnationalparken. Også dette er et vigtigt element i at opnå lokal opbakning til naturnationalparkerne.

Endelig lægger Friluftsrådet vægt på, at der løbende indsamles erfaringer om effekterne af de nye naturforvaltningstiltag på både biodiversitet og friluftsliv, så de kan bruges i den videre planlægning og løbende tilpasninger af forvaltningen. Friluftsrådet anbefaler, at der laves en baseline af friluftslivet i berørte områder, der kan danne grundlag for en løbende evaluering af udviklingen i friluftslivet i naturnationalparkerne og tilgrænsende områder. Det vil ikke kun være til gavn i forvaltningen af den enkelte naturnationalpark men vil også kunne bidrage til læring fra de første naturnationalparker, som kan indgå i planlægningen af forvaltningen i de efterfølgende naturnationalparker.

Friluftsrådet anbefaler fortsat, at der laves en samlet national plan for de op til ti nye naturnationalparkeres placering. Her skal der i berørte lokalområder tages højde for den samlede effekt på biodiversitet og friluftsliv af etableringen af naturnationalparker og andre naturgenopretningstiltag, hvor der opsættes hegn og udsættes dyr, f.eks. i områder med urørt skov. En sådan national plan bør udarbejdes under inddragelse af relevante interesseorganisationer, herunder det organiserede friluftsliv af hensyn til at bevare muligheder for foreningsaktiviteter, der kræver tilladelser og derved sikre foreningslivet i hverdagen.

I øvrigt henvises til Friluftsrådets indsendte bemærkninger 8. juli 2021 til placeringen af nye naturnationalparker og til principperne for natur og friluftsliv i naturnationalparker aftalt mellem miljøministeren, Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening den 3. maj 2021.

Med venlig hilsen



Flemming Torp
bestyrelsesmedlem